ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα) της 15ης Οκτωβρίου 1997 *

Στην υπόθεση Τ-331/94,

IPK-München GmbH, εταιρία γερμανικού δικαίου με έδρα το Μόναχο (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον Hans-Joachim Priess, δικηγόρο Βρυξελλών 13, place des Barricades, Bruxelles,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τον Jürgen Grunwald, νομικό σύμβουλο, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση αποφάσεως της Επιτροπής της 3ης Αυγούστου 1994, η οποία έκρινε ότι δεν πρέπει να καταβληθεί το υπόλοιπο χρηματοδοτικής συνδρομής χορηγηθείσας στην προσφεύγουσα στο πλαίσιο σχεδίου για τη δημιουργία τράπεζας δεδομένων για τον οικολογικό τουρισμό στην Ευρώπη,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Saggio, Πρόεδρο, V. Tiili και R. M. Moura Ramos, δικαστές,

γραμματέας: A. Mair, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 25ης Ιουνίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό

1 Με την οριστική θέσπιση του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για το οικονομικό έτος 1992, το Κοινοβούλιο αποφάσισε «ποσό ύψους 530 000 ECU τουλάχιστον να χρησιμοποιηθεί για την ενίσχυση δικτύου πληροφοριών σχετικά με τα σχέδια οικολογικού τουρισμού στην Ευρώπη» (ΕΕ L 26, σ. 1, σ. 659).

2 Στις 26 Φεβρουαρίου 1992, η Επιτροπή δημοσίευσε στην Επίσημη Εφημερίδα πρόσκληση υποβολής προσφορών για την υποστήριξη σχεδίων στον τομέα του τουρισμού και του περιβάλλοντος (ΕΕ 1992, C 51, σ. 15). Στην πρόσκληση αυτή ανέφερε ότι σκόπευε να διαθέσει συνολικά 2 εκατομμύρια ECU και να

επιλέξει περίπου 25 σχέδια. Η πρόσκληση ανέφερε επίσης ότι «τα σχέδια που θα επιλεγούν πρέπει να ολοκληρωθούν εντός ενός έτους από την υπογραφή της σύμβασης». Ο όρος «σύμβαση» παρέπεμπε στη δήλωση την οποία ο δικαιούχος της συνδρομής έπρεπε να υπογράψει για την έγκριση της συνδρομής.

3 Στις 22 Απριλίου 1992, η προσφεύγουσα, η οποία είναι επιχείρηση εδρεύουσα στη Γερμανία και ασκεί τη δραστηριότητά της στον τομέα του τουρισμού, υπέβαλε σχέδιο περί δημιουργίας τράπεζας δεδομένων για τον οικολογικό τουρισμό στην Ευρώπη. Αυτή η τράπεζα δεδομένων θα ονομαζόταν «Ecodata». Η προσφεύγουσα θα ανελάμβανε τον συντονισμό του σχεδίου. Ωστόσο, για την εκτέλεση των εργασιών, η προσφεύγουσα θα συνεργαζόταν με τρεις επιχειρήσεις, ήτοι τη γαλλική Innovence, την ιταλική Tourconsult και την ελληνική 01-Πληροφορική. Η πρόταση δεν περιείχε καμιά διευκρίνιση ως προς την κατανομή των έργων μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών, αλλ' απλώς ανέφερε ότι όλες ήσαν «consultants specialised in tourism, as well as in information- and tourism-related projects» [σύμβουλοι ειδικευμένοι στον τουρισμό καθώς και σε σχέδια σχετικά με την πληροφόρηση και τον τουρισμό].

4 Σύμφωνα πάντοτε με την πρόταση, η εκτέλεση του σχεδίου θα απαιτούσε δεκαπέντε μήνες. Η αρχική τετράμηνη περίοδος θα έπρεπε να αφιερωθεί στη λήψη μέτρων σχεδιασμού («requirements analysis and data determination», «data base planning», «network technical specifications»). Κατόπιν, περίοδος οκτώ μηνών θα έπρεπε να αφιερωθεί στην ανάπτυξη του λογισμικού και στην εκτέλεση πιλοτικής φάσεως («development of application software», «pilot phase»). Η πιλοτική φάση θα έπρεπε να συνοδεύεται από μια πρώτη αξιολόγηση του συστήματος («system evaluation»). Τέλος, τρεις μήνες θα έπρεπε να αφιερωθούν στην τελική αξιολόγηση του συστήματος και στην επέκτασή του («system expansion»). Ως προς την πιλοτική φάση, διευκρινιζόταν ότι αυτή θα συνίστατο στην εφαρμογή και την αξιολόγηση του συστήματος στα τέσσερα κράτη μέλη από τα οποία προέρχονταν οι τέσσερις μετέχουσες στο σχέδιο επιχειρήσεις, ήτοι στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και την Ελλάδα. Μετά τη λήξη της φάσεως αυτής, οι χρήστες θα μπορούσαν να έχουν πρόσβαση στην τράπεζα δεδομένων. Ως προς την επέκταση του συστήματος διευκρινιζόταν ότι αυτή θα συνίστατο στην επέκταση της τράπεζας δεδομένων, τόσον ως προς το περιεχόμενο όσο και ως προς τη χρήση της, στα άλλα κράτη μέλη.

5 Με έγγραφο της 4ης Αυγούστου 1992, η Επιτροπή ενέκρινε συνδρομή 530 000 ECU υπέρ του σχεδίου Ecodata και κάλεσε την προσφεύγουσα να υπογράψει και να επιστρέψει «τη δήλωση του δικαιούχου της συνδρομής» (στο εξής: δήλωση), η οποία ήταν συνημμένη στο έγγραφο και περιείχε τους όρους λήψεως της συνδρομής.

6 Η δήλωση όριζε μεταξύ άλλων ότι το 60 % του ποσού της συνδρομής θα καταβαλλόταν ήδη από της παραλαβής, από την Επιτροπή, της δεόντως υπογεγραμμένης από την προσφεύγουσα δηλώσεως και το υπόλοιπο του ποσού μετά τη λήψη και αποδοχή από την Επιτροπή των σχετικών με την εκτέλεση του σχεδίου εκθέσεων, ήτοι μιας ενδιάμεσης εκθέσεως που έπρεπε να υποβληθεί εντός τριών μηνών από της ενάρξεως εκτελέσεως του σχεδίου και μια τελική έκθεση, συνοδευόμενη από λογιστικά έγγραφα, η οποία έπρεπε να υποβληθεί εντός τριών μηνών από της ολοκληρώσεως του σχεδίου και το αργότερο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1993. Ως προς την τελευταία αυτή ημερομηνία, η δήλωση διευκρίνιζε ότι επρόκειτο για απαρέγκλιτη προθεσμία η οποία εντάσσεται στο πλαίσιο της δημοσιονομικής νομοθεσίας των Κοινοτήτων. Τέλος, η δήλωση ανέφερε ότι η μη τήρηση των τασσομένων για την υποβολή των εκθέσεων και των απαιτουμένων εγγράφων προθεσμιών θα ισοδυναμούσε με παραίτηση από το δικαίωμα εισπράξεως του υπολοίπου της συνδρομής.

7 Η δήλωση υπογράφηκε από την προσφεύγουσα στις 23 Σεπτεμβρίου 1992 και παρελήφθη από την Επιτροπή στις 29 Σεπτεμβρίου 1992. Ωστόσο, η πρώτη δόση της συνδρομής δεν καταβλήθηκε στην προσφεύγουσα μετά την παραλαβή, από την Επιτροπή, της εν λόγω υπογεγραμμένης δηλώσεως. Κατόπιν τηλεφωνικής συνομιλίας για το θέμα αυτό μεταξύ της προσφεύγουσας και των υπηρεσιών της Επιτροπής, ο M. von Moltke, γενικός διευθυντής της Γενικής Διευθύνσεως Πολιτική των Επιχειρήσεων, εμπόριο, τουρισμός και κοινωνική οικονομία (ΓΔ XXIII), έστειλε στην προσφεύγουσα, στις 18 Νοεμβρίου 1992, νέα δήλωση η οποία είχε το ίδιο περιεχόμενο με τη συνημμένη στο έγγραφο της 4ης Αυγούστου 1992. Με βάση τη νέα αυτή δήλωση, καταβλήθηκε η πρώτη δόση της συνδρομής τον Ιανουάριο του 1993.

8 Με έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 1992, η Επιτροπή γνωστοποίησε στην προσφεύγουσα ότι θεωρούσε ότι η εκτέλεση του σχεδίου είχε αρχίσει το αργότερο στις 15 Οκτωβρίου 1992 και επομένως ανέμενε την ενδιάμεση έκθεση μέχρι τις 15 Ιανουαρίου 1993. Με το ίδιο έγγραφο, η Επιτροπή καλούσε επίσης την

προσφεύγουσα να υποβάλει ακόμη δύο ενδιάμεσες εκθέσεις, ήτοι μία μέχρι τις 15 Απριλίου 1993 και μία μέχρι τις 15 Ιουλίου 1993. Τέλος, η Επιτροπή επανέλαβε ότι η τελική έκθεση έπρεπε να υποβληθεί το αργότερο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1993.

9 Τον Νοέμβριο του 1992, ο Τζοάνος, προϊστάμενος τμήματος στη ΓΔ XXIII, κάλεσε την προσφεύγουσα και την 01-Πληροφορική σε συνάντηση, η οποία πραγματοποιήθηκε απόντων των δύο άλλων εταίρων του σχεδίου. Σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις της προσφεύγουσας, οι οποίες δεν έχουν αμφισβητηθεί αυτές καθαυτές από την καθής, ο Τζοάνος πρότεινε, κατά την προαναφερθείσα συνάντηση, να ανατεθεί ο κύριος όγκος των εργασιών και να χορηγηθεί το σημαντικότερο μέρος των κεφαλαίων στην 01-Πληροφορική.

10 Η προσφεύγουσα κλήθηκε επίσης να δεχθεί τη συμμετοχή στο σχέδιο γερμανικής επιχειρήσεως, της Studienkreis für Tourismus, η οποία δεν περιλαμβανόταν στην πρόταση του σχεδίου και ήδη μετείχε σε σχέδιο οικολογικού τουρισμού με την ονομασία «Ecotrans». Η συμμετοχή αυτή συζητήθηκε ιδίως κατά τη διάρκεια συνεδριάσεως που πραγματοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 19 Φεβρουαρίου 1993, κατά τη διάρκεια της οποίας οι υπηρεσίες της Επιτροπής ενέμειναν στη συμμετοχή της Studienkreis für Tourismus.

11 Λίγες μέρες μετά τη συνεδρίαση της 19ης Φεβρουαρίου 1993, ο φάκελος του σχεδίου Ecodata αφαιρέθηκε από τον Τζοάνο. Στη συνέχεια, διατάχθηκε πειθαρχική διαδικασία κατά του Τζοάνου και εσωτερική ανάκριση για τους φακέλους που είχε χειριστεί. Η πειθαρχική διαδικασία κατέληξε στην οριστική παύση του Τζοάνου. Αντιθέτως, η εσωτερική ανάκριση σχετικά με τη διοικητική διαδικασία που οδήγησε στη έγκριση της συνδρομής στο σχέδιο Ecodata δεν αποκάλυψε καμιά παρατυπία.

12 Τον Μάρτιο του 1993, η προσφεύγουσα, η Innovence, η Tourconsult και η 01-Πληροφορική συναντήθηκαν προκειμένου να διαπραγματευθούν συμφωνία σχετικά με τη διαρρύθμιση του σχεδίου και ιδίως την κατανομή των εργασιών. Η συμφωνία αυτή συνήφθη νομοτύπως στις 29 Μαρτίου 1993.

13 Η προσφεύγουσα υπέβαλε μια πρώτη έκθεση τον Απρίλιο του 1993, μια δεύτερη έκθεση τον Ιούλιο του 1993 και την τελική έκθεση τον Οκτώβριο του 1993 (παράρτημα 12 του δικογράφου της προσφυγής, τόμος 1). Κάλεσε επίσης την Επιτροπή προκειμένου να της παρουσιάσει το εκτελεσθέν έργο. Η παρουσίαση αυτή πραγματοποιήθηκε στις 15 Νοεμβρίου 1993.

14 Με έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993, η Επιτροπή γνωστοποίησε στην προσφεύγουσα τα ακόλουθα:

«(...) the Commission considers that the report submitted on the [Ecodata] project shows that the work completed by 31 October 1993 does not satisfactorily correspond with what was envisaged in your proposal dated 22 April 1992. The Commission therefore considers that it should not pay the outstanding 40% of its proposed contribution of 530,000 ECU for this project.

The Commission's reasons for taking this position include the following:

1. The project is nowhere near complete. Indeed the original proposal provided for a pilot phase as the fifth stage of the project. Stages six and seven respectively were to be System Evaluation and System Expansion (to the twelve Member States) and it is clear from the timetable set out on page 17 of the proposal that these were to be completed as part of the project to be co-financed by the Commission.

2. The pilot questionnaire was manifestly over-detailed for the project in question having regard in particular to the resources available and the nature of the project. It should have been based on a more realistic appraisal of the principle information needed by those dealing with questions of tourism and the environment (...).

3. The linking together of a number of databases to establish a distributive database system has not been achieved at 31 October 1993.

4. The type and quality of data from the test regions is most disappointing, particularly as there were only 4 Member States with 3 regions in each. A great deal of such data as there is in the system is either of marginal interest or irrelevant for questions relating to the environmental aspects of tourism particularly at the regional level.

5. These reasons and others which are also apparent, sufficiently demonstrate that the project has been poorly managed and coordinated by IPK and has not been implemented in a manner which corresponds with its obligations.

(...)».

[«(...) η Επιτροπή θεωρεί ότι η υποβληθείσα για το σχέδιο [Ecodata] έκθεση δείχνει ότι το ολοκληρωθέν μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1993 έργο δεν ανταποκρίνεται ικανοποιητικά στα προβλεπόμενα στην από 22 Απριλίου 1992 πρότασή σας. Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν πρέπει να καταβάλει το υπόλοιπο 40% της προταθείσας για το σχέδιο αυτό συνδρομής ύψους 530 000 ECU.

Οι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή έλαβε τη θέση αυτή περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

1. Το σχέδιο δεν έχει ολοκληρωθεί ούτε κατά προσέγγιση. Πράγματι, η αρχική πρόταση προέβλεπε πιλοτική φάση ως το πέμπτο στάδιο του σχεδίου.

Τα στάδια έξι και επτά αντιστοίχως έπρεπε να ήσαν το Σύστημα Αξιολογήσεως και το Σύστημα Επεκτάσεως (στα δώδεκα κράτη μέλη) και από το παρατιθέμενο στη σελίδα 17 της προτάσεως χρονοδιάγραμμα καθίσταται σαφές ότι τα στάδια αυτά έπρεπε να ολοκληρωθούν ως τμήμα του σχεδίου που συγχρηματοδοτείται από την Επιτροπή.

2. Το πιλοτικό ερωτηματολόγιο ήταν προδήλως υπερβολικά λεπτομερές για το εν λόγω σχέδιο, ενόψει ιδίως των διαθέσιμων πόρων και της φύσεως του σχεδίου. Θα έπρεπε να στηρίζεται σε ρεαλιστικότερη αποτίμηση των βασικών πληροφοριακών στοιχείων που χρειάζονται όσοι ασχολούνται με θέματα τουρισμού και περιβάλλοντος (...).

3. Η διασύνδεση ορισμένων βάσεων δεδομένων προκειμένου να δημιουργηθεί σύστημα διανομής βάσεων δεδομένων δεν επιτεύχθηκε μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1993.

4. Το είδος και η ποιότητα των δεδομένων από το τεστ των περιοχών είναι πολύ απογοητευτικά, ιδίως καθόσον υπήρχαν μόνον τέσσερα κράτη μέλη με τρεις περιφέρειες στο καθένα. Πολλά από τα δεδομένα αυτά που υπάρχουν στο σύστημα είναι είτε περιορισμένου ενδιαφέροντος είτε χωρίς σημασία για ζητήματα που έχουν σχέση με τις περιβαλλοντικές πτυχές του τουρισμού ιδίως σε περιφερειακό επίπεδο.

5. Αυτοί και άλλοι, επίσης πρόδηλοι, λόγοι αποδεικνύουν επαρκώς ότι η διαχείριση και ο συντονισμός του σχεδίου από την IPK ήταν ατελής και το σχέδιο δεν εκτελέστηκε κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της.

(...)».]

15 Η προσφεύγουσα εξέφρασε τη διαφωνία της προς το περιεχόμενο του προμνησθέντος εγγράφου, ιδίως με έγγραφο που έστειλε στην Επιτροπή στις 28 Δεκεμβρίου 1993. Στο μεταξύ, συνέχισε να αναπτύσσει το σχέδιο και προέβη δημόσια σε αρκετές παρουσιάσεις του. Στις 29 Απριλίου 1994, έγινε συνάντηση της προσφεύγουσας και των εκπροσώπων της Επιτροπής προκειμένου να συζητηθεί η μεταξύ τους διαφορά. Με έγγραφο της 3ης Αυγούστου 1994, η Επιτροπή κοινοποίησε στην προσφεύγουσα τα ακόλουθα:

«I am sorry that it was not possible to reply to you directly at an earlier stage following our exchange of letters and (συνάντηση της 29ης Απριλίου 1994).

(...) (T)here is nothing in your reply of 28th December which would lead us to change our opinion. However you raise a number of additional matters on which I would like to comment. (...)

I now have to inform you that having fully considered the matter (...) I see little point in our having a further meeting. I am therefore now confirming that we will not, for the reasons set out in my letter of 30 November and above make any further payment in respect of this project. (...)».

[«Δεν μπόρεσα νωρίτερα να σας απαντήσω αμέσως μετά τη μεταξύ μας ανταλλαγή επιστολών και τη συνάντηση (της 29ης Απριλίου 1994).

(...) (Δ)εν υπάρχει τίποτε στην απάντησή σας της 28ης Δεκεμβρίου το οποίο θα μπορούσε να μας κάνει να αλλάξουμε γνώμη. Ωστόσο, έχετε θέσει έναν ορισμένο αριθμό πρόσθετων σημείων για τα οποία θα ήθελα να υποβάλω τις παρατηρήσεις μου (...).

Επί του παρόντος πρέπει να σας ενημερώσω ότι, αφού μελέτησα εμπεριστατωμένα το ζήτημα (...), φρονώ ότι δεν θα ήταν πολύ χρήσιμη μια νέα συνάντησή μας. Για τον λόγο αυτό, σας επιβεβαιώνω ότι, για τους λόγους που εκτίθενται στο έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου και ανωτέρω, δεν θα προβούμε σε καμιά περαιτέρω πληρωμή όσον αφορά το σχέδιο αυτό (...)».]

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

16 Υπ' αυτές τις συνθήκες, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 13 Οκτωβρίου 1994, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή.

17 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, το Πρωτοδικείο κάλεσε ωστόσο τους διαδίκους να απαντήσουν εγγράφως σε ορισμένες ερωτήσεις πριν από την προφορική διαδικασία.

18 Το Πρωτοδικείο άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων και τις απαντήσεις τους στις προφορικές ερωτήσεις που τους έθεσε κατά τη δημόσια συνεδρίαση που διεξήχθη στις 25 Ιουνίου 1997.

19 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής της 3ης Αυγούστου 1994, με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να καταβάλει τη δεύτερη δόση της εγκριθείσας στην προσφεύγουσα με την ανακοίνωση της 4ης Αυγούστου 1992 συνδρομής·

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

20 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή, επικουρικώς, ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

21 Η καθής προβάλλει ένσταση απαραδέκτου της προσφυγής, διότι δεν τηρήθηκε η προβλεπομένη στο άρθρο 173, πέμπτο εδάφιο, της Συνθήκης δίμηνη προθεσμία. Κατά την καθής, η απόφασή της να μην καταβάλει το υπόλοιπο της συνδρομής γνωστοποιήθηκε στην προσφεύγουσα με έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993. Η απόφαση αυτή ήταν οριστική και ουδόλως επανεξετάστηκε στη συνέχεια, καθόσον, κατά τις επαφές που ακολούθησαν, η προσφεύγουσα δεν παρουσίασε νέα στοιχεία. Επομένως, το έγγραφο της 3ης Αυγούστου 1994 είχε αμιγώς επιβεβαιωτικό χαρακτήρα.

22 Κατά την προσφεύγουσα, πολλές εκφράσεις που περιέχονται στο έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993 δείχνουν ότι η γνωστοποιηθείσα με αυτό απόφαση δεν ήταν οριστική. Αναφέρεται ιδίως στη χρήση της λέξεως «should» στη φράση με την οποία η Επιτροπή γνωστοποιεί την πρόθεσή της να μην προβεί στην καταβολή του υπολοίπου της συνδρομής.

23 Η προσφεύγουσα παρατηρεί επίσης ότι η κοινοποιηθείσα με το έγγραφο της 3ης Αυγούστου 1994 απόφαση ελήφθη κατόπιν νέας εξετάσεως του φακέλου και για λόγους εν μέρει νέους.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

24 Κατά πάγια νομολογία, προσφυγή ακυρώσεως κατ' αποφάσεως αμιγώς επιβεβαιωτικής προγενέστερης αποφάσεως μη εμπροθέσμως προσβληθείσας είναι απαράδεκτη (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 1988, 166/86 και 220/86, Irish Cement κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 6473, σκέψη 16, και της 11ης Ιανουαρίου 1996, C-480/93 P, Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-1, σκέψη 14· διάταξη του Δικαστηρίου της 21ης Νοεμβρίου 1990, C-12/90, Infortec κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-4265, σκέψη 10). Μια απόφαση είναι αμιγώς επιβεβαιωτική προγενέστερης αποφάσεως εάν δεν περιέχει κανένα νέο στοιχείο σε σχέση με την προγενέστερη πράξη και δεν προηγήθηκε της εκδόσεώς της επανεξέταση της καταστάσεως του αποδέκτη της προγενέστερης πράξεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Μαρτίου 1978, 54/77, Herpels κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1978, σ. 233, σκέψη 14· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 3ης Μαρτίου 1994, T-82/92, Cortes Jimenez κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. II-237, σκέψη 14, και της 22ας Νοεμβρίου 1990, T-4/90, Lestelle κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-689, σκέψη 24).

25 Στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή οργάνωσε στις 29 Απριλίου 1994 συνάντηση κατά τη διάρκεια της οποίας η άρνησή της να καταβάλει το υπόλοιπο της συνδρομής καθώς και η πρόοδος του σχεδίου περιλαμβάνονταν μεταξύ των θεμάτων που συζητήθηκαν. Αυτό μπορεί, μεταξύ άλλων, να συναχθεί από τις γραπτές απαντήσεις των διαδίκων σε ερώτηση του Πρωτοδικείου που αφορούσε ακριβώς το αντικείμενο της συναντήσεως της 29ης Απριλίου 1994.

26 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι η πρωτοβουλία αυτή πρέπει να χαρακτηριστεί επανεξέταση κατά την έννοια της προπαρατεθείσας νομολογίας. Συγκεκριμένα, έστω και αν, όπως υπογράμμισε η καθής κατά την προφορική διαδικασία, η εν λόγω συνάντηση δεν έφερε στο φως κανένα νέο στοιχείο και δεν ήταν ικανή να οδηγήσει την Επιτροπή στην υιοθέτηση άλλης θέσεως, το γεγονός ότι έγινε μια συνάντηση για τα ίδια με τα εξεταζόμενα στο έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993 θέματα οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993 δεν έκλεισε οριστικά τη διοικητική διαδικασία. Συναφώς, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι, μολονότι η Επιτροπή ήταν της γνώμης ότι το έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993 περιείχε την τελική της απόφαση, θα αρκούσε να γίνει παραπομπή στο έγγραφο αυτό κάθε φορά που η προσφεύγουσα ερχόταν σε επαφή με την Επιτροπή σχετικά με την άρνηση καταβολής του υπολοίπου της συνδρομής.

27 Υπό τις συνθήκες αυτές, το επιχείρημα της καθής ότι η προσφυγή ασκήθηκε εκπροθέσμως δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Επομένως, η προσφυγή ασκείται παραδεκτώς.

Επί της ουσίας

28 Η προσφεύγουσα επικαλείται, κατ' ουσίαν, δύο λόγους προς στήριξη της προσφυγής της. Ο πρώτος λόγος αντλείται από παραβίαση των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Ο δεύτερος λόγος αντλείται από την ανεπάρκεια της αιτιολογίας.

Πρώτος λόγος αντλούμενος από παραβίαση των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

Επιχειρήματα των διαδίκων

29 Καταρχάς η προσφεύγουσα αμφισβητεί τον ορισμό της 31ης Οκτωβρίου 1993 ως τελικής ημερομηνίας ολοκληρώσεως του σχεδίου προκειμένου να είναι δυνατό να καταβληθεί το υπόλοιπο της εγκριθείσας συνδρομής. Κατά την προσφεύγουσα, ο ορισμός της ημερομηνίας αυτής είναι άνευ αξίας καθόσον η δήλωση και το έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 1992 που έστειλε η Επιτροπή στην προσφεύγουσα περιέχουν μόνον όρους που τέθηκαν μονομερώς από την Επιτροπή.

30 Ειδικότερα, ως προς τη δήλωση, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, κατ' ουσίαν, δεν συνιστά σύμβαση. Αυτό οφείλεται στο ότι ο δικαιούχος κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής δεν προσφέρει καμιά αντιπαροχή στην Κοινότητα. Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι, κατά τον δημοσιονομικό κανονισμό των Κοινοτήτων, σύμβαση μεταξύ της Κοινότητας και του δικαιούχου συνδρομής υφίσταται μόνον εφόσον υπάρχει εγγύηση εκ μέρους του δικαιούχου.

31 Επιπλέον, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι το κείμενο της δηλώσεως ορίζει την 31η Οκτωβρίου 1993 ως ημερομηνία υποβολής της τελικής εκθέσεως για τη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων και όχι ως ημερομηνία κατά την οποία το σχέδιο πρέπει πραγματικά να ολοκληρωθεί.

32 Ως προς την πρόοδο του σχεδίου κατά τις 31 Οκτωβρίου 1993, η προσφεύγουσα, μολονότι αναγνωρίζει ότι σημειώθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην εκτέλεση του σχεδίου, βεβαιώνει ότι η παρουσίασή της στις 15 Νοεμβρίου 1993 «στέφθηκε με επιτυχία» και ότι η υποβληθείσα τον Οκτώβριο του 1993 έκθεση περιείχε «συγκεκριμένα συμπεράσματα ως προς τη μελλοντική διαρρύθμιση της τράπεζας δεδομένων Ecodata». Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι υπέβαλε πριν από τις 31 Οκτωβρίου 1993 όλα τα απαιτούμενα από τη δήλωση δικαιολογητικά και ότι όλες οι δαπάνες που έγιναν συνδέονταν άμεσα με το σχέδιο και δεν υπερέβαιναν το ποσό της εγκριθείσας συνδρομής.

33 Η προσφεύγουσα καταλήγει ότι όλες οι οριζόμενες στη δήλωση για την καταβολή του υπολοίπου της συνδρομής προϋποθέσεις πληρούνταν. Αρνούμενη την καταβολή με βάση απόψεις ως προς την πρόοδο και την ποιότητα του σχεδίου, η Επιτροπή παρέβη τους όρους της δηλώσεως και, κατά συνέπεια, υπερέβη τα όρια των εξουσιών της. Επομένως, η Επιτροπή παραβίασε την αρχή patere legem quam ipse fecisti. Επίσης, η άρνηση πληρωμής παραβιάζει την αρχή του Selbstbindung (αρχή σύμφωνα με την οποία οι πράξεις της διοικήσεως καθορίζουν υποχρεωτικά τη μεταγενέστερη συμπεριφορά της) και την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

34 Τέλος, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι οι καθυστερήσεις στην εκτέλεση του σχεδίου προκλήθηκαν από ορισμένες παρεμβάσεις των υπαλλήλων της ΓΔ XXIII, ιδίως από εκείνες που είχαν σκοπό να αναθέσουν το μεγαλύτερο μέρος των εγκριθέντων κεφαλαίων στην 01-Πληροφορική (βλ. ανωτέρω σκέψη 9) και να επιτύχουν την αποδοχή ως εταίρου της επιχειρήσεως Studienkreis für Tourismus (βλ. ανωτέρω σκέψη 10), και ότι επομένως δεν δικαιολογείται, απ' αυτό και μόνον το γεγονός, να επιβληθούν κυρώσεις στην προσφεύγουσα με την άρνηση πληρωμής ακριβώς λόγω καθυστερημένης εκτελέσεως του σχεδίου.

35 Κατά την καθής, οι γενικές αρχές που επικαλείται η προσφεύγουσα δεν αποτελούν το νομικό πλαίσιο με βάση το οποίο πρέπει να κριθεί η προσβαλλομένη απόφαση. Θα ήταν λυσιτελέστερο να εξεταστεί σε ποιο βαθμό η προσφεύγουσα τήρησε τους όρους εγκρίσεως της συνδρομής.

36 Επ' αυτού του σημείου, η καθής εκθέτει καταρχάς ότι η οριζομένη στη δήλωση προθεσμία ήταν απαρέγκλιτη λόγω της ανάγκης τηρήσεως των δημοσιονομικών διατάξεων. Ακολούθως, υποστηρίζει ότι το σχέδιο ουδόλως είχε υλοποιηθεί κατά τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας. Συναφώς, παρατηρεί ότι η τράπεζα δεδομένων δεν μπορούσε πράγματι να λειτουργήσει στις 31 Οκτωβρίου 1993 και, έστω και αν υποτεθεί ότι μπορούσε να λειτουργήσει σε ορισμένο βαθμό, η προσφεύγουσα και οι εταίροι της δεν είχαν ενσωματώσει τα δεδομένα όλων των κρατών μελών, μολονότι το έργο αυτό προβλεπόταν ρητά στην περιγραφή και στο χρονοδιάγραμμα που περιείχε η πρόταση της 22ας Απριλίου 1992. Εξάλλου, η καθής παρατηρεί ότι η τελική έκθεση αναγγέλλει ακόμη την αρχή μάλλον παρά το τέλος των εργασιών. Επιπλέον, η καθής εκφράζει την απογοήτευσή της ως προς την ποιότητα των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν στις πιλοτικές περιφέρειες.

37 Από τα στοιχεία αυτά η καθής συμπεραίνει ότι το σχέδιο που αποτελούσε το αντικείμενο της εγκριθείσας συνδρομής δεν εκτελέστηκε, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, σύμφωνα με τους όρους εγκρίσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

38 Από τη νομολογία περί χρηματικών συνδρομών που εγκρίνει η Κοινότητα προκύπτει ότι η υποχρέωση τηρήσεως των χρηματοδοτικών όρων, όπως αναφέρονται στην απόφαση εγκρίσεως καθώς και η υποχρέωση υλικής εκτελέσεως της επενδύσεως συνιστούν ουσιώδεις δεσμεύσεις του δικαιούχου και, για τον λόγο αυτό, αποτελούν προϋπόθεση για τη έγκριση της κοινοτικής συνδρομής (απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Απριλίου 1996, T-551/93, T-231/94, T-232/94, T-233/94 και T-234/94, Industrias Pesqueras Campos κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-247, σκέψη 160).

39 Στην προκειμένη περίπτωση, οι χρηματοδοτικοί όροι της συνδρομής περιέχονται στη συνημμένη στην απόφαση περί εγκρίσεως δήλωση. Συγκεκριμένα, το έγγραφο της 4ης Αυγούστου 1992 περί εγκρίσεως χρηματοδοτικής συνδρομής στην προσφεύγουσα αναφέρει ότι «[e]in Vordruck, in dem die allgemeinen Verpflichtungen dargelegt sind, die Empfänger eines Zuschusses der Kommission zu erfüllen haben, ist diesem Schreiben beigefügt» [«Επισυνάπτεται έντυπο δηλώσεως το οποίο περιέχει τις γενικές υποχρεώσεις τις οποίες οφείλει να εκπληρώσει ο δικαιούχος χρηματοδοτικής ενισχύσεως της Επιτροπής»]. Η δήλωση υπογράφηκε με τη μνεία «gelesen und gebilligt» [«αναγνώσθηκε και εγκρίθηκε»] από την προσφεύγουσα, και θέτει, μεταξύ άλλων, ως όρο να χρησιμοποιηθεί η συνδρομή στο πλαίσιο του περιγραφομένου στην πρόταση της 22ας Απριλίου 1992 σχεδίου και να υποβληθεί εντός προθεσμίας τριών μηνών μετά την ολοκλήρωση του σχεδίου και το αργότερο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1993 έκθεση σχετική με τη χρησιμοποίηση της συνδρομής. Ως προς την ημερομηνία της 31ης Οκτωβρίου 1993, η δήλωση διευκρίνιζε ότι αυτή επιβάλλεται λόγω της περιορισμένης διάρκειας των πιστώσεων που διατίθενται στο πλαίσιο της εν λόγω δράσεως.

40 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι από τους προπαρατεθέντες όρους της δηλώσεως προκύπτει σαφώς ότι, πρώτον, η χρησιμοποίηση των κεφαλαίων επρόκειτο να καλύψει τις βασικές φάσεις του σχεδίου που εκτίθενται στην πρόταση της 22ας Απριλίου 1992 (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 4) και ότι, δεύτερον, η έκθεση που ζητούσε η Επιτροπή το αργότερο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1993 θα αποτελούσε την τελική έκθεση για τη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων και επομένως η ημερομηνία αυτή συνιστούσε την τελική ημερομηνία ολοκληρώσεως του περιγραφομένου στην πρόταση της 22ας Απριλίου 1992 σχεδίου. Εξάλλου, η ίδια η προσφεύγουσα χαρακτήρισε την κατατεθείσα τον Οκτώβριο του 1993 έκθεσή της «final report» και στη σελίδα 89 της εν λόγω εκθέσεως (παράρτημα 12 του δικογράφου της προσφυγής, τόμος 1) υπενθύμισε ρητά ότι η 31η Οκτωβρίου 1993 ήταν η τελική ημερομηνία ολοκληρώσεως του σχεδίου, όπως αυτό αρχικά προτάθηκε. Επιπλέον, από τη δικογραφία προκύπτει επίσης ότι η προσφεύγουσα γνώριζε και αναγνώρισε το ενδεχόμενο μειώσεως της συνδρομής σε περίπτωση μη τηρήσεως της ταχθείσας από την Επιτροπή προθεσμίας. Αυτό προκύπτει, για παράδειγμα, από τη συναφθείσα μεταξύ της προσφεύγουσας και των εταίρων της σύμβαση της 29ης Μαρτίου 1993 (παράρτημα 9 του δικογράφου της προσφυγής), η οποία ορίζει, στην παράγραφο περί εκτελέσεως των εργασιών, ότι «[t]he Contracting Parties agree that a deadline has been fixed by the Commission of the European Communities which may not be exceeded since this would endanger the grant». [«Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει ορίσει τελική ημερομηνία, η οποία αν δεν τηρηθεί, διακυβεύεται η καταβολή της συνδρομής.»]

41 Ως προς την τήρηση από την προσφεύγουσα των κατ' αυτόν τον τρόπο οριζομένων προϋποθέσεων χορηγήσεως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι στις 31 Οκτωβρίου 1993 οι εργασίες για την επέκταση του συστήματος στις λοιπές πλην των καλυπτομένων από την πιλοτική φάση του σχεδίου περιφέρειες και κράτη μέλη δεν είχαν πραγματοποιηθεί. Αυτό προκύπτει ιδίως από τη σελίδα 6 της τελικής εκθέσεως, κατά την οποία «[t]his final report contains the results of the test phase of the [Ecodata]-Project. It is however necessary to underscore that [Ecodata] is not ending now, but rather just starting» [«η τελική αυτή έκθεση περιέχει τα αποτελέσματα της πιλοτικής φάσεως του σχεδίου (Ecodata). Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι (το Ecodata) δεν τελειώνει τώρα, αλλά μάλλον μόλις αρχίζει»], και από τη σελίδα 32 της ίδιας εκθέσεως, η οποία επιβεβαιώνει ότι η πιλοτική φάση περιοριζόταν στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και την Ελλάδα.

42 Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι στην κατατεθείσα από την προσφεύγουσα τον Οκτώβριο του 1993 τελική έκθεση διατυπώνονται πολλές επιφυλάξεις, ακόμη και ως προς τα στάδια της πιλοτικής φάσεως, της αναπτύξεως του λογισμικού και της αξιολογήσεως του συστήματος. Συγκεκριμένα, στις σελίδες 94 έως 96, 100 και 106 της τελικής εκθέσεως αναφέρεται ότι η συγκέντρωση των δεδομένων δεν είχε πλήρως επιτευχθεί, ακόμη και στις πιλοτικές περιφέρειες [Γερμανία: «(...) many of the questions could not be answered at present»· Γαλλία: «(...) fieldwork in France proved to be extremely difficult. (...) data collection will continue»· Ιταλία: «In terms of quantity, the field work carried out in Italy proved that 70-80 % of the check list data is available. (...) In terms of quality we met some difficulties»· Ελλάδα: «(...) data collection was difficult»] [«Γερμανία: "(...) προς το παρόν δεν έχουν δοθεί απαντήσεις σε πολλά ζητήματα"· Γαλλία: "(...) οι επιτόπιες εργασίες στη Γαλλία αποδείχθηκαν υπερβολικά δύσκολες (...). Η συλλογή δεδομένων θα συνεχιστεί"· Ιταλία: "Από ποσοτικής απόψεως, οι πραγματοποιηθείσες στην Ιταλία επιτόπιες εργασίες απέδειξαν ότι είναι διαθέσιμο το 70 έως 80 % του καταλόγου δεδομένων (...) Από ποιοτικής απόψεως, συναντήσαμε κάποιες δυσκολίες"· Ελλάδα: "(...) η συλλογή δεδομένων ήταν δύσκολη"»]. Στη σελίδα 195 της τελικής εκθέσεως, η προσφεύγουσα προσθέτει ότι «[i]n the near future, it will be necessary to improve the methods of data collection» [«στο άμεσο μέλλον, θα χρειαστεί να βελτιωθούν οι μέθοδοι συλλογής δεδομένων»]. Από δήλωση στη σελίδα 166 της εκθέσεως προκύπτει ότι δεν είχε γίνει ακόμη αξιολόγηση του συστήματος. Συγκεκριμένα αναφέρεται εκεί ότι «[t]he database for the Test regions provides an initial stock of data on the relationship between tourism and the environment and on the environmental situation in touristic regions. It also allows to stipulate procedures for data evaluation» [«η βάση δεδομένων για τις πιλοτικές περιοχές παρέχει ένα αρχικό απόθεμα δεδομένων για τη σχέση μεταξύ τουρισμού και περιβάλλοντος και για την περιβαλλοντική κατάσταση σε τουριστικές περιοχές. Παρέχει

επίσης τη δυνατότητα να οριστούν διαδικασίες για την αξιολόγηση των δεδομένων»]. Στη σελίδα 171 της εκθέσεως επιβαιώνεται ότι πρέπει ακόμη να γίνει η αξιολόγηση του συστήματος [«Two evaluation approaches will be used in the (Ecodata) analysis»] [«Δύο μέθοδοι αξιολογήσεως θα χρησιμοποιηθούν στην ανάλυση του (Ecodata)»]. Η έκθεση χρησιμοποιεί επίσης απλό μέλλοντα για να περιγράψει πολλά στοιχεία του λογισμικού [«The remote application will be constructed using Asymetrix Toolbook as a Microsoft Windows application. It will require a VGA colour screen, Microsoft Windows version 3.1 or later, a modem, and correctly configured communications software for operating the modem. In later phases it will also require a CD-ROM drive, but in the pilot phase a large hard disk will be adequate. (...)»] [«Η τηλεεφαρμογή θα δημιουργηθεί χρησιμοποιώντας το Asymetrix Toolbook ως εφαρμογή του προγράμματος Microsoft Windows. Θα χρειαστεί έγχρωμη οθόνη VGA, το Microsoft Windows 3.1 ή μεταγενέστερο, ένα modem και κατάλληλα διαμορφωμένο λογισμικό επικοινωνιών για τη λειτουργία του modem. Στις μεταγενέστερες φάσεις θα χρειαστεί επίσης ένα CD-ROM drive, αλλά κατά την πιλοτική φάση ένας μεγάλος σκληρός δίσκος θα είναι κατάλληλος. (...)»].

43 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι, υπ' αυτές τις συνθήκες, η Επιτροπή ορθώς κατέληξε ότι, τόσο από ποσοτική όσο και από ποιοτική άποψη, τα αποτελέσματα των εργασιών ανταποκρίνονταν μόνον εν μέρει στο σχέδιο, όπως αυτό είχε προταθεί από την προσφεύγουσα και ενισχυθεί από την Κοινότητα, και ότι η Επιτροπή αντέδρασε κατά τρόπο ανάλογο προς αυτή την ανεπαρκή εκτέλεση αρνούμενη την καταβολή του υπολοίπου της συνδρομής.

44 Ενόψει των ανωτέρω διαπιστώσεων, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλείται λυσιτελώς τις γενικές αρχές που προβάλλει.

45 Όσον αφορά, καταρχάς, την αρχή patere legem quam ipse fecisti ή την αρχή του Selbstbindung, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα δεν τήρησε τους όρους εγκρίσεως της συνδρομής, οπότε δεν μπορεί να προσάπτεται

στην Επιτροπή ότι παραβίασε την αρχή αυτή. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεν έπραξε τίποτε άλλο από το να εφαρμόσει τη ρήτρα της δηλώσεως κατά την οποία ο δικαιούχος παραιτείται από την είσπραξη του τυχόν υπολοίπου, αν δεν τηρηθούν οι οριζόμενες στη δήλωση προθεσμίες (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 6).

46 Επίσης, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Συγκεκριμένα, ο δικαιούχος κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής δεν μπορεί να προσδοκά θεμιτώς, στην περίπτωση μη τηρήσεως των όρων χορηγήσεως της συνδρομής αυτής, την καταβολή στο ακέραιο του εγκριθέντος ποσού. Στην περίπτωση αυτή, δεν μπορεί επομένως να επικαλείται την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης προκειμένου να επιτύχει την καταβολή του υπολοίπου του συνολικού ποσού της αρχικώς εγκριθείσας πληρωμής (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 4ης Ιουνίου 1992, C-181/90, Consorgan κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-3557, σκέψη 17, και C-189/90, Cipeke κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-3573, σκέψη 17· απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Μαρτίου 1997, T-73/95, Oliveira κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-381, σκέψη 27).

47 Τέλος, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να προσάπτει στην Επιτροπή ότι προκάλεσε τις καθυστερήσεις στην εκτέλεση του σχεδίου. Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα ανέμενε μέχρι τον Μάρτιο του 1993 προτού αρχίσει διαπραγματεύσεις με τους εταίρους της ως προς την κατανομή των εργασιών για την εκτέλεση του σχεδίου, μολονότι ήταν η συντονίστρια επιχείρηση. Επομένως, η προσφεύγουσα άφησε να παρέλθει το ήμισυ του προβλεπομένου για την εκτέλεση του σχεδίου χρόνου, χωρίς να μπορέσει εύλογα να αρχίσει αποδοτικό έργο. Μολονότι η προσφεύγουσα προσκόμισε ενδείξεις ότι πολλοί υπάλληλοι της Επιτροπής αναμίχθηκαν κατά τρόπο προκαλούντα αναστάτωση στο σχέδιο κατά το χρονικό διάστημα από τον Νοέμβριο του 1992 μέχρι τον Φεβρουάριο του 1993, ουδόλως απέδειξε ότι οι παρεμβάσεις αυτές της στέρησαν κάθε δυνατότητα να αρχίσει αποτελεσματική συνεργασία με τους εταίρους της πριν από τον Μάρτιο του 1993.

48 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου που αντλείται από την ανεπάρκεια αιτιολογίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

49 Η προσφεύγουσα επικαλείται επίσης λόγο αντλούμενο από παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης. Η προσφεύγουσα φρονεί ότι τα έγγραφα της 30ής Νοεμβρίου 1993 και 3ης Αυγούστου 1994 είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένα. Ειδικότερα, οι αιτιάσεις που εκτίθενται στα σημεία 1 έως 5 του εγγράφου της 30ής Νοεμβρίου 1993 είναι, κατά τη γνώμη της, ασαφείς και γενικόλογες και το έγγραφο της 3ης Αυγούστου 1994 δεν περιέχει κανένα λόγο σχετικό με την πρόοδο εκτελέσεως του σχεδίου.

50 Η καθής φρονεί ότι τα έγγραφα της 30ής Νοεμβρίου 1993 και 3ης Αυγούστου 1994 πληρούν στο ακέραιο τις απαιτήσεις της νομολογίας περί αιτιολογίας. Ειδικότερα, οι λόγοι που εκτίθενται στα εν λόγω έγγραφα παρέχουν τη δυνατότητα στην προσφεύγουσα να προβεί σε αξιολόγηση της νομιμότητας της αποφάσεως και στο Πρωτοδικείο να ασκήσει τον δικαιοδοτικό του έλεγχο.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

51 Απόφαση περί μειώσεως του ύψους χρηματοδοτικής συνδρομής πρέπει σαφώς να εκθέτει τους λόγους που δικαιολογούν τη μείωση της συνδρομής σε σχέση με το αρχικώς εγκριθέν ποσό, δεδομένου ότι συνεπάγεται σοβαρές συνέπειες για τον δικαιούχο της συνδρομής (προμνησθείσες αποφάσεις Consorgan κατά Επιτροπής και Cipeke κατά Επιτροπής, σκέψεις 15 έως 18· απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Δεκεμβρίου 1994, Τ-450/93, Lisrestal κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-1177, σκέψη 52· απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιανουαρίου 1995, Τ-85/94, Branco κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-45, σκέψη 33).

52 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι το έγγραφο της 3ης Αυγούστου 1994, στο οποίο αναφέρεται η παρούσα προσφυγή, εκθέτει σαφώς τους λόγους που οδήγησαν την Επιτροπή στην άρνηση της καταβολής του υπολοίπου της εγκριθείσας συνδρομής. Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι το έγγραφο της 3ης Αυγούστου

1994 παραπέμπει κυρίως στους λόγους που εκτίθενται στο έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993, το οποίο, υπενθυμίζοντας τους όρους της συνδρομής και απαριθμώντας σημείο προς σημείο τις παραλείψεις στην εκτέλεση του σχεδίου, αναφέρει σαφώς τους λόγους της αρνήσεως. Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι μια απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη όταν παραπέμπει σε έγγραφο το οποίο βρίσκεται ήδη στην κατοχή του αποδέκτη και περιέχει τα στοιχεία επί των οποίων το κοινοτικό όργανο στήριξε την απόφασή του (βλ. την απόφαση Industrias Pesqueras Campos κ.λπ. κατά Επιτροπής, όπ.π., σκέψη 144).

53 Εξάλλου, τόσο στην προσφυγή της όσο και κατά τη συνέχεια της διαδικασίας, η προσφεύγουσα απάντησε στην επιχειρηματολογία που αναπτύσσει η Επιτροπή στα έγγραφα της 3ης Αυγούστου 1994 και 30ής Νοεμβρίου 1993 σχετικά με την άρνηση καταβολής του υπολοίπου της συνδρομής, πράγμα που αποδεικνύει ότι η προσφεύγουσα διέθετε τις αναγκαίες ενδείξεις που της παρείχαν τη δυνατότητα να αμυνθεί. Επίσης, το Πρωτοδικείο διαθέτει τις αναγκαίες ενδείξεις που του παρέχουν τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας. Υπ' αυτές τις συνθήκες, δεν μπορεί να διαπιστωθεί έλλειψη αιτιολογίας (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1990, C-350/88, Delacre κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-395, σκέψη 15, και την απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-150/89, Martinelli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1165, σκέψη 65).

54 Επομένως, ο δεύτερος λόγος πρέπει επίσης να απορριφθεί.

55 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

56 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε και η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της στα δικαστικά έξοδα, πρέπει να καταδικαστεί η προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Saggio Tiili Moura Ramos

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Οκτωβρίου 1997.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

A. Saggio